

Voorstel voor	regioraad	Registratienummer	14008944
Datum vergadering	12 november 2014	Agendapunt	10
Portefeuillehouder(s)	Mr. drs. R.G. Welten		

Domein, behandelend ambtenaar, tel. Bedrijfsvoering, B. Rödel, 053-4876605

Onderwerp

Gedragslijn met betrekking tot de raming van de prijs- en looncompensatie en overige te hanteren uitgangspunten bij de begroting.

Wij stellen u voor:

1. De in uw raad van 13 februari 2013 vastgestelde gedragslijn met betrekking tot de raming van de prijs- en looncompensatie te laten vervallen.
2. In te stemmen met de in dit voorstel genoemde (financiële) uitgangspunten op hoofdlijnen.

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Op 13 februari 2013 is door uw raad een gedragslijn vastgesteld met betrekking tot de raming van de prijs- en looncompensatie.
In uw raad van 2 juli 2014 is bij de vaststelling van de programmabegroting 2015 afgesproken dat deze gedragslijn en overige te hanteren uitgangspunten bij de opstelling van de programmabegroting opnieuw met u worden besproken. Conform het advies van uw raad en de portefeuillehouders financiën is aansluiting gezocht bij de algemene financiële uitgangspunten voor verbonden partijen (zie bijlage 1).

Beoogd resultaat

- geen jaarlijks terugkerende discussie in diverse ambtelijke en bestuurlijke gremia over de hoogte van de raming van de prijs- en looncompensatie;
- aansluiting zoeken bij de algemene financiële uitgangspunten zoals de gemeenten in Twente die hanteren voor verbonden partijen; en
- consequente gedragslijn met betrekking tot de raming van de prijs- en looncompensatie en overige uitgangspunten, hanteren met ingang van de opstelling van de programmabegroting 2016.

Overwegingen

De in dit voorstel geformuleerde uitgangspunten en enkele overige aandachtspunten past binnen de aanstaande wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Het betreft de bepaling dat jaarlijks voor 15 april de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor het daaropvolgende begrotingsjaar aan de raden van de deelnemende gemeenten worden gestuurd. Definitieve vormgeving en invulling van genoemd kader is nog in voorbereiding. Uiterlijk voorjaar 2015 komen wij hierop terug.

Verdere technische uitwerking van deze uitgangspunten wordt ambtelijk uitgewerkt door Regio Twente in overleg met een ambtelijke vertegenwoordiging van de deelnemende gemeenten.

Definitieve vaststelling van de bij de begroting gehanteerde uitgangspunten (inclusief technische uitwerking) maakt onderdeel uit van de jaarlijks vast te stellen programmabegroting (in juni/juli voorafgaand aan het desbetreffende begrotingsjaar). Als er (nieuwe of gewijzigde) uitgangspunten zijn die om bestuurlijke afstemming vragen, wordt dit door ons teruggekoppeld c.q. ter besluitvorming aan uw raad voorgelegd.

Wat was het / wat wordt het?

De verschillen van de (prijs- en loon) systematieken van dit voorstel ten opzichte van het voorstel van 13 februari 2013, zoals door de regio raad is vastgesteld, zijn in het kort:

- systematiek zoals door regio raad op 13 februari 2013 is vastgesteld gaat uit van cijfers van het Centraal Economisch Plan (CEP), zoals jaarlijks in maart wordt gepubliceerd door het Centraal Plan Bureau (CPB). Andere indices worden gehanteerd bij deze systematiek: prijscompensatie (prijs overheidsconsumptie, netto materieel (IMOC), looncompensatie (prijs overheidsconsumptie beloning werknemers)
- systematiek van dit voorstel gaat uit van de Macro Economische Verkenning (MEV), zoals jaarlijks in september wordt gepubliceerd door het Centraal Plan Bureau (CPB). Andere indices worden gehanteerd bij deze systematiek: prijscompensatie (prijs netto materiële overheidsconsumptie), looncompensatie (index loonvoet sector overheid).

Te hanteren (financiële) uitgangspunten

De volgende (financiële) uitgangspunten stellen wij voor met ingang van de programmabegroting 2016:

- *begroting wordt opgesteld op basis van bestaand beleid*

Bestaand beleid betekent dat als uitgangspunt wordt genomen de begroting van het voorgaande jaar inclusief alle (nadien) door de regio raad genomen besluiten, gecorrigeerd met autonome ontwikkelingen en geactualiseerd met de vastgestelde loon- en prijsontwikkelingen.

Autonome ontwikkelingen zijn die ontwikkelingen die buiten de invloedssfeer liggen van de gemeenschappelijke regeling Regio Twente.

- *prijsmutaties*

De Macro Economische Verkenningen (MEV), dat jaarlijks in september wordt gepubliceerd door het Centraal Plan Bureau (CPB), is de basis voor de berekening van de prijscompensatie. Voor de prijscompensatie geldt de 'IMOC' als prijsindex (bijlage 8 MEV).

- *loonmutaties*

- voor wat betreft de loonkosten wordt uitgegaan van de salarisstaat op 1 januari¹, zijnde de (toegestane) formatie, van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar;
- voor de becijfering van de loonsom wordt de meest recente cao toegepast;
- de werkgeverslasten worden geraamd op het nivo van januari² voorafgaand aan het begrotingsjaar;
- wat betreft de raming van de looncompensatie is 'slechts' sprake van een raming. De beleidslijn in deze is en blijft dat een verschil op de loonsom (overschot of tekort) separaat met de gemeenten wordt vereffend via de tussentijdse rapportage (BERAP of financiële tussentijdse rapportage) met een daarbij horende begrotingswijziging of via de programmarekening.
- voor vacatures wordt uitgegaan van de salariskosten van de functieschaal op het maximum min twee periodieken. Hierop wordt de meest recente CAO op toegepast. Indien de CAO gedurende deze periode afloopt gaan we voor het komende begrotingsjaar uit van de door het Centraal Economisch Plan gepubliceerde Macro Economische Verkenningen (MEV), de loonvoet sector overheid (bijlage 8 MEV) ¹.

- *rente*

Daar waar nodig wordt gerekend met een rentepercentage van 4,0%. Dit percentage is gebaseerd op het percentage dat aan gemeenten is genoemd in de meest actuele begrotingsbrief door de provincie Overijssel.

Bespaarde rente wordt toegerekend aan de reserves op basis van het gemiddelde percentage voor 3 maands deposito, zoals door het ministerie van Financiën (Agentschap voor de Generale Thesaurie) voor het schatkistbankieren wordt gehanteerd twee jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar³.

¹ 1 januari wordt als peildatum genomen omdat dan rekening wordt gehouden met de geactualiseerde formatiecijfers, bijvoorbeeld als gevolg van ombuigingen in het desbetreffende begrotingsjaar.

² 1 januari wordt genomen als peildatum, omdat op deze wijze sprake is van de meest geactualiseerde werkgeverslasten voor de raming van het desbetreffende begrotingsjaar

³ Ter indicatie: bespaarde rente met gemiddelde rentevoet van 0,15% volgens schatkistbankieren bedraagt afgerond € 5.000.

- *vervangingsinvesteringen*

De investeringsruimte blijft op peil door de kapitaaluitgaven die in de begroting zijn afgeschreven, op te voeren als vervangingsinvestering. De vervangingsinvesteringsruimte⁴ wordt afgestemd op het benodigd bedrag van de vervangingsinvesteringen.

- *beleidsintensivering/beleidsinkrimping/ombuigingen*

Via een separaat voorstel zullen wij ter bevordering van de integrale afweging voorstellen voor beleidsintensivering, beleidsinkrimpingen (al dan niet gebaseerd op ombuigingsbesluiten) voorzien van de eventuele effecten op de begroting en op de gemeentelijke bijdrage. Hierdoor wordt bevordert dat een begroting op basis van bestaand beleid wordt opgemaakt en ombuigingseffecten worden gerealiseerd op basis van takendiscussies door de gemeenten.

Om de gemeenten de gelegenheid te geven om deze voorstellen (inclusief voorstellen “nieuw beleid”⁵) in eigen huis mee te nemen in een bestuurlijke afweging, zullen deze voorstellen voor het volgende begrotingsjaar uiterlijk op 1 maart voorafgaande aan het nieuwe begrotingsjaar worden aangeleverd. Hierdoor zijn de gemeenten in de gelegenheid om hun bestuurders in de regioraad van de gemeenschappelijke regeling Regio Twente een integraal afgewogen advies mee te geven bij de behandeling van de begroting in de regioraad⁶.

Enkele overige aandachts- en uitgangspunten

- *zittend vervoer*

Kosten voormalig personeel van deze activiteit komen volledig voor rekening van de voormalige Gemeentekring Almelo-gemeenten (GKA gemeenten).

- *onvoorziene uitgaven*

Jaarlijks wordt een post “onvoorzien” geraamd van € 45.000. Het geraamde bedrag wordt onttrokken aan de algemene reserve, zodat een verhoging van de gemeentelijke bijdrage hiervoor niet aan de orde is.

- *tarieftaken*

Voor taken, die niet via de algemene bijdrage van gemeenten worden bekostigd, gelden tarieven die alle bedrijfskosten moeten afdekken. In de begroting worden deze taken kostendekkend geraamd.

- *samenwerking in “coalition of the willing”*

Samenwerking tussen gemeenten en Regio Twente op het gebied van bedrijfsvoering (“coalition of the willing”) hebben geen invloed op de gemeentelijke bijdrage, omdat de kostenverrekening tussen de deelnemende partijen op basis van onderlinge afspraken (DVO's) worden verrekend.

- *transparantie becijferingen*

In verband met transparantie betreffende de becijfering van de prijs- en looncompensatie en autonome ontwikkelingen zal, richting de auditcommissie en de kerngroep financiën jaarlijks voorafgaand aan de vaststelling van de programmabegroting door de regioraad een overzicht worden gepresenteerd met daarin opgenomen:

- een berekening van het prijsgevoelige deel van de begroting waar de prijscompensatie over wordt berekend;
- een berekening van het loongevoelige deel van de begroting waar de looncompensatie over wordt berekend; en
- een overzicht van autonome ontwikkelingen.

De financiële effecten van deze en overig gehanteerde uitgangspunten worden jaarlijks in een samenvattend overzicht gepresenteerd in zowel de programmabegroting als een afzonderlijke sheet horende als bijlage bij de programmabegroting.

⁴ Totaal rente en afschrijvingslast op basis van de rekening 2013 bedraagt € 789.000. Specificatie: Recreatieve Voorzieningen € 314.000, GGD € 213.000, ICT € 246.000 en overige investeringen € 16.000. Neerwaartse bijstelling van de geraamde vervangingsinvesteringsruimte heeft reeds plaats gevonden bij diverse ombuigingsoperaties. Verdere neerwaartse bijstelling zal weinig soelaas bieden.

⁵ De huidige procedure “nieuw beleid” kent een procesgang wat laat zien dat voorstellen nieuw beleid jaarlijks door de regioraad via een separaat voorstel worden vastgesteld (uiterlijk in de regioraad van maart voorafgaand aan het begrotingsjaar).

⁶ De laatste jaren zijn geen voorstellen “Nieuw beleid” aan de regioraad voorgelegd in verband met de diverse ombuigingsoperaties bij de deelnemende gemeenten en onze eigen organisatie.

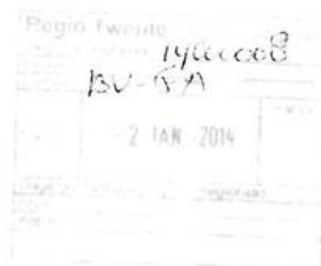
Kosten, baten, dekking
N.v.t.
Communicatie
De colleges van burgemeester en wethouders informeren over de besluitvorming in de regioraad.
Vervolg
De vastgestelde uitgangspunten worden met ingang van de opstelling van de programmabegroting 2016 gehanteerd.
Bijlagen
1. Brief hoofden financiën.

Enschede, 20 oktober 2014	
Dagelijks bestuur,	
secretaris,	voorzitter,
dr. ing. G.J.M. Vos	P.E.J. den Oudsten
Besluit van de regioraad, gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur van 20 oktober 2014	
Vastgesteld in de vergadering van de regioraad van	
secretaris,	voorzitter,

GEMEENTE BORNE

Aan het Hoofd Financiën van de Regio Twente
Postbus 1400
7500 BK Enschede

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk 13uit10277	datum verzending 24 december 2013
contactpersoon J. van 't Ende		doorkiesnummer 074-2658682	e-mail info@borne.nl
onderwerp			bijlagen

Geachte collega,

De financiën van de gemeenten zijn de afgelopen tijd een belangrijk item geworden. De verwachting is dat de komende tijd de gemeentelijke financiën een nog prominentere rol gaat krijgen. De lokale ambities en de behoefte van integrale afweging bij het maken van de belangrijke beleidskeuzes voor de toekomst wordt sterk beïnvloed door de financiële ruimte. Ruimte die door belangrijke ontwikkelingen als grondexploitaties en rijksbeleid de komende jaren onder zware druk staan.

Meer dan voorheen zullen in onze begroting de beïnvloedbare posten tegen het licht worden gehouden. Hierbij worden verplichtingen als bijdragen aan verbonden partijen zoals gemeenschappelijke regelingen vaak als autonoom beschouwd.

Op dit moment zien we echter dat de behoefte toeneemt om in Twents verband op een aantal thema's samen op te trekken. In deze brief wordt geprobeerd een basis te leggen voor gemeenschappelijke afspraken hoe omgegaan kan worden met onze verbonden partijen. Basis is dat in Twents verband algemene financiële uitgangspunten worden opgesteld voor gemeenschappelijke regelingen. Door vooraf goede afspraken met elkaar te maken wordt bewerkstelligd dat er een bestendige P&C-cyclus per gemeenschappelijke regeling partij kan worden opgebouwd en dat door het bestuur van de verbonden partijen beter gestuurd kan worden op het beleid van deze gemeenschappelijke regeling.

Om uniformiteit in onze benadering naar gemeenschappelijke regelingen te krijgen zal zoveel mogelijk gestreefd moeten worden naar uitgangspunten die voor alle gemeenschappelijke regelingen identiek zijn, en ook meerjarig kunnen worden toegepast.

De uitgangspunten die gemeenschappelijk vastgesteld kunnen worden zijn de volgende:

G E M E E N T E B O R N E

uw brief van

uw kenmerk

ons kenmerk
13uit10277

datum verzending
24 december 2013

1. Begroting op basis van bestaand beleid

Van de gemeenschappelijke regeling verwachten we dat er een begroting wordt opgesteld op basis van bestaand beleid. Bestaand beleid betekent dat als uitgangspunt wordt genomen de begroting van het voorgaande jaar inclusief alle (nadien) door het AB van de gemeenschappelijke regeling genomen besluiten, gecorrigeerd met autonome ontwikkelingen en geactualiseerd met de vastgestelde loon- en prijsontwikkelingen.

Autonome ontwikkelingen zijn die ontwikkelingen die buiten de invloedssfeer liggen van de gemeenschappelijke regeling. Gedacht kan worden aan de mutaties in kapitaallasten, de effecten van areaaluitbreiding, dan wel areaalinkrimping en mutaties in bijdragen/betalingen van/aan derden. Onder areaalmutaties worden verstaan de mutaties in de grootte van de doelgroep waarvoor een activiteit/taak wordt uitgevoerd uitgaande van handhaving bestaand beleid.

In de begroting dient in een bijlage een overzicht opgenomen te worden van de autonome ontwikkelingen.

2. Loon- en prijsmutaties

Prijsmutaties

De Macro Economische Verkenningen (MEV), dat jaarlijks in september wordt gepubliceerd door het Centraal Plan Bureau (CPB), is de basis voor de berekening van de prijscompensatie. Voor de prijscompensatie geldt de 'IMOC' als prijsindex (bijlage 8 MEV). Hierbij wordt rekening gehouden met de prijsindex voor het begrotingsjaar t, met correctie van de indices over de jaren $t-3$, $t-2$ en $t-1$. Omdat deze afspraken ingaan met ingang van het begrotingsjaar 2015 zullen de correctieberekeningen pas met ingang van de begroting 2016 kunnen worden toegepast.

Indien externe leveranciers met afwijkende prijsstijgingspercentages (zowel positief als negatief) rekenen, dient dit opgevangen te worden binnen het toegekende budget voor de prijsstijging.

In de bijlage met begrotingsuitgangspunten wordt een overzicht opgenomen met een transparante berekening van het prijsgevoelige deel van de begroting waar de prijscompensatie over wordt berekend.

Specifiek voor de begroting 2015 betekent dit dat op basis van de verwachting van het CPB bij het opstellen van de ramingen voor 2015 rekening moet worden gehouden met prijsstijgingen voor door derden te leveren goederen en/of diensten van 2,0%. Dit is gebaseerd op doortrekking van het percentage dat voor 2014 geldt.

Loonmutaties

Voor wat betreft de loonkosten gaan we uit van de salarisstaat op 31-12-2013. Voor vacatures gaan we uit van de salariskosten van de functieschaal op het maximum min twee periodieken. Hierop wordt de meest recente CAO toegepast. Indien de CAO gedurende deze periode afloopt gaan we voor het komende begrotingsjaar uit van de door het Centraal Plan Bureau gepubliceerde Macro Economische Verkenningen (MEV), de loonvoet sector overheid (bijlage 8 MEV).

G E M E E N T E   B O R N E

uw brief van

uw kenmerk

ons kenmerk
13uit10277

datum verzending
24 december 2013

In de bijlage met begrotingsuitgangspunten wordt een overzicht opgenomen met een transparante berekening van het loongevoelige deel van de begroting waar de looncompensatie over wordt berekend.

Specifiek voor de begroting 2015 betekent dit dat op basis van de verwachting van het CPB bij het opstellen van de ramingen voor 2015 rekening moet worden gehouden met loonstijgingen van 1,25%. Dit is gebaseerd op doortrekking van het percentage dat voor 2014 geldt. Voor zover van toepassing mag voor de jaren 2013 en 2014 rekening worden gehouden met respectievelijk 1,7% en 0,75%.

3. Rente

Voor 2015 en volgende jaren wordt, daar waar nodig, gerekend met een maximaal rentepercentage van 4,0%. Dit percentage is gebaseerd op het percentage dat aan gemeenten is genoemd door de provincie Overijssel als reëel rentepercentage in de begrotingsbrief 2014. Voor de bespaarde rente geldt hetzelfde percentage. Echter, de omslagrente is maximaal 0,5% hoger dan de gemiddelde rente van de opgenomen leningportefeuille, waarbij het percentage naar boven wordt afgerond op halve procenten. Wij willen benadrukken dat dit een richtlijn is waar als gevolg van interne bedrijfsvoering andere percentages toegepast kunnen worden. Indien dit aan de orde is dient dit in de bijlage met begrotingsuitgangspunten te worden opgenomen met een transparante berekening waarom andere percentages worden toegepast.

4. Vervangingsinvesteringen

De investeringsruimte blijft op peil door de kapitaaluitgaven die in de begroting zijn afgeschreven, op te voeren als vervangingsinvestering. De vervangingsinvesteringen worden geïndexeerd met de prijscompensatie.

5. Beleidsintensiveringen/beleidsinkrimpingen/ombuigingen

Via een separaat voorstel verwachten wij ter bevordering van de integrale afweging voorstellen voor beleidsintensiveringen, beleidsinkrimpingen (al dan niet gebaseerd op ombuigingsbesluiten) voorzien van de eventuele effecten op de begroting en op de gemeentelijke bijdrage. Hierdoor bevorderen wij dat een begroting op basis van bestaand beleid kan worden opgemaakt en ombuigingseffecten worden gerealiseerd op basis van takendiscussies door de gemeenten. Om de gemeenten de gelegenheid te geven deze voorstellen in eigen huis mee te nemen in een bestuurlijke afweging is het noodzakelijk dat deze voor het volgende begrotingsjaar uiterlijk op 1 april voorafgaande aan het nieuwe begrotingsjaar wordt aangeleverd.

G E M E E N T E   B O R N E

uw brief van

uw kenmerk

ons kenmerk
13uit10277

datum verzending
24 december 2013

Hierdoor zijn de gemeenten in de gelegenheid om hun bestuurders in het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling een integraal afgewogen advies mee te geven bij de behandeling van de begroting in het Algemeen Bestuur.

Overigens willen wij benadrukken dat met deze richtlijnen geen standpunten worden ingenomen over mogelijke toekomstige ombuigingen. Wij zijn van mening dat nieuwe ombuigingen gebaseerd moeten zijn op bestuurlijke besluiten en niet op basis van met elkaar afgesproken technische uitgangspunten. Het systematisch ombuigen van het rijk naar de gemeenten zal zijn weerslag blijven hebben op de taken die gemeenten hebben neergelegd bij de gemeenschappelijke regelingen alsmede op de kwaliteit die de gemeenten van de gemeenschappelijke regelingen vragen om deze taken uit te kunnen voeren.

Wij vertrouwen er op u met deze richtlijnen een constructieve bijdrage te leveren aan uw P&C-cyclus.

Namens de Hoofden Financien van de gemeenten
Almelo, Borne, Dinkelland, Enschede, Hengelo, Hellendoorn, Hof van Twente,
Losser, Oldenzaal, Rijssen-Holten, Tubbergen, Twenterand, Wierden